پیغام

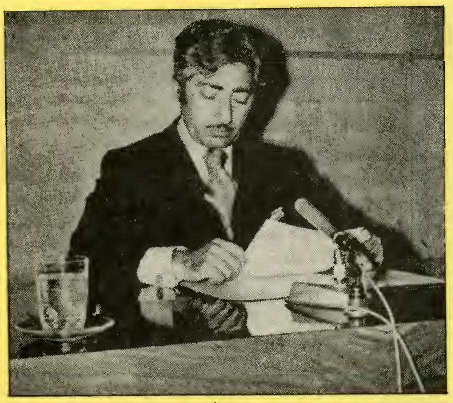

محمد موسیٰ شفیق

سریزه : الحاج ننګیال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

وینا وال : محمّد موسیٰ شفیق

سریزه : الحاج ننگیالی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب نوم : پیغام
ویناوال : محمدموسی شفیق
سریزه : الحاج ننگیال
خطاط : نورالدین هنریار
خپرونکی : فرهنگ جهاد
نیټه : د ۱۳٦۷ لمریزکال دثورمیاشت

دفرهنگ جهاد دبستی او بانکی پته
P. o Box No. : 1107
G. P. O
پشاور پاکستان
حساب بانکی : حبیب بانک 3014
میوه مندوی برانچ
پشاور پاکستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

پیغام او شفیق

۱- پیغام

پیغام د شهید شفیق «دده په قول» د لالهانده او وارخطانه لمیتوب دوخت یو رنګین سوغات دی او ددوی دژوند دیوې تیاکلي دورې تأثرات اوخاطرې.

پیغام د مرحوم شفیق د دارالعلوم دزده کړې د دورې ادبي پانګه ده او د هغه مهال سرها یه چې شفیق د مصر او امریکې دلوړو تحصیلاتو وروسته د سترو دولتي پوستونو له شا دهغې ارمان کړی او ویلي دي: «... که نړه ددې اوس نه پدې کم او کیف خبر وای ما به له هر یو کال نه په هماغه تنګ، تریو او تپه تیاره دارالعلوم کې دوه او دری کلونه جوړ کړای وای».

خو مرحوم شفیق د نن وارخطا او لالهانده زلمي دیوه شاعر، ادیب او لیکوال په صفت دومره نه پیژني - دهغه وزارت او صدارت او په مجموع کې سیاست ددوی هنر او فن ترڅېل سیوری لاندې داسې پټ کړ چې نن د مرحوم شفیق د پاخه فن نه ډېر لږ کسان خبر تیالري په افغانستان کې چې هر فنان، لیکوال او ادیب سترو دولتي پوستونو او لوړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجتماعي او اداري موقف ته رسیدلی دی هغوی بیا خپل فن او هنر ته داسې دمه ورکړې چې بیا یې ټوله څوک ځکلی آثار لولي او حال یې ګوري.
دا کومان هم نشي کولی چې دادی د پرون هغه سترګور لیکوال او ویناوال وی چې دی یې اثر مطالعه کوي.

نن هم زموږ د جهاد مشران چې ځوا لیکوال هم ؤ ویناوال هم او صحافیان هم هغه د پرون لیکوال نه بریښي کوم چې په شرعیات، عرفان، قضا ادب، کهیځ، پیام حق، ورانګه او ... خپرونو کې لیده کېدل.

دلته د مرحوم ماستر فضل کریم د «لیکوال مرشو» لیکنه سرې ته دکا نې کرښه وبریښي، او زه خپله چې مرحوم شفیق څومره دیو شاعر، لیکوال او ادیب په صفت پېژنم دومره یې د وزیر او صدراعظم په نامه نه پېژنم، ځکه د ده لیکولی او په مجموع کې فن ابدي دی او تلپاته. نن هم د شفیق فن ژوندی دی او سبا هم. د هغه وزارت او صدارت نور نه لیده کېږي خو «پیغام» او «عبقریان» به یې تر قیامته ژوندي وي او همدغه ورد دوی نور لیکني او شعرونه هم.

د شفیق پیغام چې څومره د پرون ځوانانو ته د بیدارۍ د جرس حیثیت درلود نن هم هماغه تأثیر، ولوله او جذبه لري او د نن زلمي هم ورته اړ دی او هم ورته دغه پیغام د څه مشخصو او موسمي حالاتو او شرایطو پیغام ندی. دا پیغام د پرون له پاره هم ؤ د نن هم دی او د سبا هم دغه پیغام تېر ختونه سترګو ته دروي او نراره یادونه راسپړي له نن هم خبري کوي او د راتلونکی بڼه هم ښیي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق پخپله لیکي:

«زما نوم محمد موسی شفیق دی پلار مې مولوي محمد ابراهیم کاموي نومېږي. زموږ کورنۍ د ننګرهار ولایت دکامې په سیمه کې اوسېږي او یوه زړه دعلمي تاریخ لري.

زه پخپله دکابل په ښار کې چېرته چې زما پلار ډېره موده کارکاوه د ۱۳۰۸ هـ ش کال دجوزا په پنځمه زېږېدلی یم.

زما رسمي تحصیلات په ابتدایي مرحله کې د کامې او کابل په مکتبونو کې بشپړ شول بیا وروسته د پلار په اراده او امر د ننګرهار ولایت د نجم المدارس په مدرسه کې شامل شوم. دوه کاله وروسته د کابل عربي دارالعلوم مدرسې ته راغلم چېرته مې چې دولسم صنف خلاص کړ او مولوي ترې راووتلم، د مدرسې وروسته په شاهي دارالتحریر کې مقرر شوم او بیا وروسته د پوهنې وزارت لخوا مصر ته د تحصیل لپاره ولېږل شوم او د هغه ځای نه د تحصیل د ختم نه وروسته امریکې ته ولاړم.

زما د تحصیل درجه داده:

د بکلوریا معادله شهادتنامه د کابل له عربي دارالعلوم څخه، دلیسانس

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهادتنامه له مصره څخه ، په عدلي چارو کې د ماسترۍ شهادتنامه له مصر څخه ، په مقايسوي حقوقو کې د ماسترۍ شهادتنامه له امريکې څخه.

د مورژبه مې پارسي او د پلار مې پښتو ده او ما ورسره عربي او انګليسي هم لوستلې دي

زما په تربيه کې لومړی مؤثر شخص زما پلار دی د هغه د پر و مثبتو افکارو ما کې تاثير کړيدی او ځينې هغه نظريات يې هم په ما تحميل شوي چې د خپلې زمانې د پاره هغه ته مفيد ښکاره کېدل مګر اوس دي منفي - جريان شکل لري. زما پلار د هغه او د هغه او زد او حساس ماموريت له کبله چې د افغانستان په اوسنی او پخوانی دوروکې يې سرته رسولی د افغانستان په تاريخ کې دي معين ذهنيت نمايندګي کوي ، زه په خپله په خپل ځان کې د هغه د مثبتو او کمزورو نظرياتو تاثيرات ګورم ، د هغه نه وروسته په اجتماعي ژوند کې د پښتو ځينو نوميالي او اديبانو زما په تربيه کې برخه اخيستې ده او په دارالعلوم کې د مولانا غلام نبي کاموي اثر زما په فکر باندې د - مخصوصې يادونې وړ دی .

په مصر کې مې د ښاغلي « داوي » نه هم ډېره مستقيمه استفاده وکړه او د قاهرې ثقافتي محيط درسمي تحصيل نه علاوه زما د فکر په وسعت باندې زيات تأثير وکړ ، د امريکې سفر او اقامت د غربي ژوندانه د طرز سره آشنا کړم او بالاخره د دې مختلفو مؤثراتو د تفاعل په نتيجه کې ما سره هم يو شمېر ثابت نظريات د ژوندانه په باب کې پيدا شول چې زه ورته خپله لاره وايم او د ډېر دوستان لرم چې موافقه ورسره لري .

زما فعاليت د حقوقو او قوانينو په ساحه کې دی وظيفه مې د عدليې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په وزارت کې د قوانینو د لوی مدیریت اداره او د حقوقو او سیاسي علومو په پوهنځي کې د خاص بین المللی حقوقو او د مقا یسوی حقوقو تدریس دی.

جرایدو او مجلاتو ته مقالې هم لیکم او کله کله مې ښځوا شعر هم وایه او اوس هم د شعر شیطان کله کله رابانـدې پیښه کوي.... *

شفیق لیکلی ، جرایدو او مجلاتو ته هم مقالې لیکم او کله کله مې ښځواهم شعر وایه او اوس هم را باندې کله کله د شعر شیطان پیښه کوي. خوزه باور لرم چې مرحوم شفیق دري او پښتو ادب ته د روند ، مثالي او بنسټیز کارکړی دوی د لنډې کیسې لیکلو لارې په غځښنه کړې او د نوي لیکوال له پاره یې ځای په ځای د خپل فکر او فن ډیوې ځلولې دي دوی معیاري افسانې ولیکلی د فن په لحاظ په تول پوره او د چاپېریال د مسلطو شرایطو او بیې اغږکړی او د ټولنې د نیمګړتیاو د سمون په لارکې ذزده کړې ور .

هغه وخت چې افسانې لا د هیواد په څېرونوکې غزونې نه وې کړې. په دې ډول شفیق په پښتو ادب کې د لنډې کیسې او انقلابي شعر د کاروان جرس وغږاوه او په پوره ډاډ سره ویلای شو چې که مرحوم شفیق سیاست او اداري بوختیاو نه وی مصروف کړی نن به د دوی فن د پښتو او دري ادب د اوج موج او معراج پوري د رولی وای او ادبیاتو ته به یې ‿ د خپل لوړ استعداد او نبوغ له مخې داسې هراړخیز کارکړی وُ چې د تخلیق او تحقیق په دواړو ډګرونو کې به یې په سیمه کې بر اولوړ مقام ګټلی وای.

---

* – اوسنی لیکوال د ۱۳۴۱ لمریز چاپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا سبايي د شفيق او ځونورو کوټو په شمېر ليکوالو او ديبانو ځانګړنه وي چې په دوا ړو ژبو دري او پښتو کې يې پاخه معياري او کره ادبي او هنري آثار را منځ ته کړي دي داسې چې لوستونکي دا نشي احساسولی چې دليکوال مورنۍ ژبه کومه ده .

د مرحوم شفيق دري او پښتو افسانې چې څو ګڼ لولي نو دا توپير ورته ګران شي ځو پر ېکړه وکړي چې پښتو ليکنه يې پخه وکمښې اوکه دري.

داد شفيق د هغه مهال ادبي فن پاړې وې چې ده لا د ځوانۍ او تحصيل شپې تېرولې او سرې دا تکل کولای شي چې وروسته به د دوی فن څومره پر مختګ او ارتقايي منزل وهلی وي . د دوی د ځــوانۍ ليکنې له يوه ځانګړي ځکره او استادانه انداز او اسلوب څخه برخمنې دي . چې د دوی نبوغ ، استعداد او ذوق په بشپړتوګه ترې ځرګند يدای شي .

پدې ډول ويلای شو چې که څه هم شفيق د ځينو وجوهاتو له مخې د کميت په لحاظ لږ ادبي آثار پرې ايښې خو د کيفيت په لحاظ د يوه استادانه ، معياري او د ټولو او شرايطو د غوښتنې سره برابر موادا او د الهام او پيغام از الکي يکي ډېرې مونډلې شي.

. ويل کېږي چې شفيق د داود خان له کودتا وروسته په زندان کې هم ارزښتنا که ليکنې او پليټنې کړي او د قرآن کريم تفسير يې کښلی دی چې که له منځه نه وی تللی دا به زموږ د اسلامي فرهنګ د بډاينې ډېره لويه پانګه وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق د خپل فن په هنداره کې

شفیق انقلابي شاعر دی - د هغه شاعري او په مجموع کې فن د پرګنو له هیلو او ارمانو سره تړلې ده او د هغه د فن خښتې او مساله د ټولنې او چاپېریال وضعه او مسلط شرایط وو.

شفیق د یوه دراک او سترګور ویناوال په توګه د خپل ولس ستونزې او دردونه د شعر په ژبه بیانول او د فن او هنر په ګوتو یې د هغو سمون او علاج انځوراوه، د هغه فکر ورو او خیال لوړ - نظرې ځیرې او ژورې.

هغه د خپلو خلکو پر دردونو دردېده - د ولس درد د هغه خپل درد ؤ د قام مصیبت د هغه مصیبت ؤ او د وګړو پرېشاني او بد حالي د هغه خپله پرېشاني وه ګویا هغه د خپل وجود په زره زره د غریب ، مظلوم ، وږي بې کوره او کړېدلي هره سا نده - هر فریاد - هر درد او هر کړاو داسې محسوساوه لکه چې پده خپله تېرېږي او دې ځان په ټوله معنا د هغه په ځای ګڼي دا زما خبره نده د ده شعرونه دغه ټکې څرګندوي او د ده فن د دې خبرې شاهدي ورکوي او -

(c) ketabton.com: The Digital Library

راسپړي يي .

هغه ېواځې ځانته سوکالي نه غوښته هغه دقام اوولس د - ښېګړه و مين اوليواله ؤ پدغه مينه کې هغه دپتنګ د سربازی دجذبې غوښتونکی ؤ اوديوه يې خوده لېونی دسرشاره استغنا هيله من ، چې زخمي زړه يې له نورو پرهرزلوسره په وينو کې نوړهم ورنګېږي :

استغنا ديوه بې خوده دېوانه را
پاکيزه يوه د مينې کاشانه را
زخمي زړه مې لا په نورو وينو رنګ کړه
سربازی ديوه سرتېری پروا نه را

شفيق پدې کروهمن ؤ چې د خپل ولس وپرجنه وضعه يې دمبارزې اويوه مثبت اوښتون له لارې بدلېدلای شي ځکه خود حق په لارکې هغه دمنصور دسربازی دولولواوهمت غوښتنه کوي :

درد اوغم د محبت کې خوندسوررا
دېره ځای په ارمانونو ډکوه طوررا
چې دحق له پاره دارپه لېمه ښکل کړم
هومره جوش دسربازی لکه منصور را

شفيق چې کوري د هېواد ځوان توکم د غربي ماديت دتورې بلا کوږي ته نژدې کېږي اونننی تش په نوم تمدن څه ورد معنا او روحانيت په ځای ترتالان کړی اود ژوند فطري بنه يې بدله کړيده نوله هدې ځايه هغه د ترقي په لور په معنوی اساس ديون غوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي هو! د منزل په لور د باد په څېر د چټک يون:

ماديت د غرب لاهو کړو تباه کېږو
ژموږ روح ته يو غيبي غونډي امداد را
معنوي اساس مو ټينګ په خپل قدرت کړه
د منزل په لوري بيا منډه ی د باد را

شفيق - زړه يوالځي د توحيد ځای بولي - نوري ميني او غوښتني له زړه څخه لېري کوي او د زړه حرم له هر ډول بوتانو پاک او سپېڅلی غواړي:

آئينه چي د جهان د ننداروشي
دا ير موږ ته د رد منديږمي جام دجم را
د توحيد لمبي مي سري لره سينه کي
له بوتانو نه خالي د زړه حرم را

شفيق د شلم قرن د جاهليت او وحشت په تيارو کي د حق د ځلنده مشال په رڼا کي د پرمختګ د منزل لار ټاکي که نه نو بيا به تولنه يوه لار ورکی ټولنه وي له معنا او روحانيت څخه لري او د ماديت په ژولنو کي ښکېل:

په ځيګر د درد او مينی سوی داغ را
سينه ټوله د معنی د ګلو باغ را
دي تياره سفر کي لار رانه ورکيږي
ته په لاس د حقيقت ښکلی څراغ را

له شفيق سره د خپل هيواد د پرمختګ او ترقی تلوسه وه او پدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږېده چې خنګه يې هېواد د طبيعي خدای ورکړي ښکلا او شتمنيو سره ښېرته پاته دی ځکه خوهغه د دې ارمان وچې هېوادېې خوږ موچې تر ټولو ښېري د پره تګ او ترقي منزل ته ورسېږي له همدې امله هغه په شپه کې د کال له منزل وهلو پېرته يله لاړ نه ليده:

دې تورتم کې لکه لمر هوږمه مشال را
د پېروغکې لاړو وپوري وصال را
قافلې نه وروسته کېږو ساعت کم دی
په شپه کې مونږ ته توان د تلو د کال را

مونږ غکې وويل چې شفيق چې هر څه له خدايه غوښتل د ولس او هېواد له پاره يې غوښتل او خپل ټول استعداد او صلاحيتونه يې د غه هدف ته وقف کړي وو حتی خپل ذوق او تمنا هم:

ماله زړه زخمي زخمي په درد دوا را
آزادی او حريت پدې دنيـــا را
چې دقام په دردمې وخوري هغه خوښ کړی
هسې شانې ښکلې ذوق وتمنـا را

بل ځای لدې هم پل غکې بېږ دي او وايي:

سينه پاکه له وهمونو له وسواســـ را
سينه محيط کې مې آواز لـه انعکاس را
چې خدمت يې قوت ورکړي قام تېبر ته
هغه مټ هغه بازو او هغه لاس را

شفيق چې پر خپل هېواد مسلط نا مطلوب شرايط کورې چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځینو منفي سیاستونو لوری څنګه د ده وطن د بلا خولې او دبربادی کومې ته نژدې کړي نو لکه هر وطن دوست شاعر دې هم وځوریږي خوله دغه د ول ګواښونو سره د مقابلې له پاره د ولس د متولو پرګنو د ټینګ وحدت او همراړخیز تحرک غږ پورته کوي چې د رالروان خطرناک سیلاب مخه ونیسي د هغه سره سیلاب مخه چې په رښتیا هم تباکوونکی وُاو ورانوونکی.

که دا یو چې هم پدې شانې اوسیږو
نو په مړو او معدومو به شمیرېږو
راځئ هله چې لاسونه سره ورکړو
ګني دا سیلاب چې راغی تباه کیږو

هغه له وطن سره د مینې او د خپل ضمیر غږ او د وجدان او احساس د څرګنوځه داړول ترجمانې کوي:

مونږ په ایشیا کې یو مسعود افغانستان غواړو
مونږ حکومت او حاکمیت د پاک قــران غواړو
اباد په سوله امنیت با ندې جهان غــواړو

د قام خادم چې وي هغه خلکو امام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغــام دی زمونږ

شفیق د خپلې لارې او مرام له پاره د فعالیت او مبارزې ستونزې لیدلی او پدې لارکې یې کړاوونه او ناخوالې یې حتمي ګڼلې خو لدې سره سره چې حوادث یې دارادې لوری نشي بدلولی او ستونزې او خطرونه یې له هدف څخه نشي ګرځولی:

مړه به نشي اراده مې حـاد ثو کې
راسره چې عالي دومره روحيات دی

شاعران جذباتي مخلوق دي شفيق ته هم چې کله درد ورشي او د ظالم لاسونه هماغسې د مظلوم په وهلو تکولو شـــنه وکوري نو دا فرياد يې له خولې ووځي :

دا توميي مې چې اغزي د زړه په سترګو
کوم بې رحمه کوم ظالم او کوم صياد دی
چې آسمان په ظالمانو نه رالـوېږي
معلومېږي بې تاثيره مې فـرياد دی.

شفيق د خپل اسلامي او ملي غرور په تکيه پر خپلو تېرو بد خواهانو او دښمنانو يې دروند او داړمن غبرګون کوي، خپل تېر برم ورته يادوي او په شوموښيتو نو پورې يې خاندي او ټوکې کوي :

دبستان کې دا يشيا چې زه استاد وم
تا لوستله هغه وخت کې سيپاره
مخ دې تور شه او س زما سره دعوه کړې
ته او خدای نو په هغه قـــواره

شفيق متعهد او ژمن شاعر و هغه شعر او ادب د خوښو خيالي او رنګينو تصوراتو لفاظي نه ګڼله او نه د مداحی وسيله - هغه د شعر او ادب له پاره د تعهد او مسلک پر ضرورت قائل و - هغه ادب د ژوند، هدف او مرام له پاره پر اصل ګرځوهمن و. هغه بې تعهده او بې مسلکه شاعر ورکه غواړي او پر هغه اورلګوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د په ژوندون پوري کړه چي نوي آزادي پکي
ورکه شاعري شه چي مسلك ورسره نه وي

هو څکه مو وويل چي مرن شفيق ديوه شاعر او اديب په توګه پېژنو نه د وزير- سفير او صدراعظم په نوم د شعر له مخي يي پېژنو او د فن په هنداره کي ورته ګورو د هغه شعر او فن په هنداره کي چي د دوی د ژوند ديوې تاکلي دورې ادبي پانګه او تاثرات ګڼل شي او لکه څنګه چي څرګنده کړي شوه د هغه فن د ژوند له پاره دی د پرګنو د زړو نو غږ او د ضمير آواز دی په وده توليز د مسلطو شرايطو منعکس کوونکی او د وخت نماينده - چي د شاعر د هغه ميني او تلوسي ازانګه ښه تري څرګنديدای شي چي هغه يي د خپلي ټولني د نيمکړتيا وو د سمون او پرمختګ او سوکالی له پاره لري.

هغه خپل فن د مقصديت په زانګو او د اجتماع په غيږ کي رالوی کړي د هغه د شعر هر بيت له ظلم څخه د نفرت او د خائن په مقابل کي د - کيني داو ربخري ښندي او د مظلوم او بيوزلي په زخمونو پټي لګوي - څکه خود هغه فن ابدي دی او تلپاتـه د پرون هم د نن هم او د سبا هم.

بي ځايه به نوي چي د هيواد د نامتو وينا وال قدرمن غمخور صيب د غه شعر را غبرګ کـرم چي محمد موسی شفيق يي د افغاني کوه طور موسی ګڼلی:

ته شفيق يي ته رفيق يي ته موسیٰ زموږ د طور يي
نوم دي څکه د زړه سره خورد زړونو په جهان شو *

---

*- وګ لويه هنګامه د عبدالله غمخور اثر ۱۵۳ - ۱۵۴ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی صباح الدین کشککی په "دهغه قانون اساسی" کې لیکي:
ما شفیق له هغه وخته پېژانده کله چې د ۱۹۵۰ کال د لسیزې په وروستیو کې د واړو خپلې زده کړې په بهرکې سرته رسولي وی او هېواد ته راستانه شوی وو. موږ د خپل هېواد د پرمختګ او سوکالۍ د پاره ګډې نظریې درلودې. او دواړو د هغو اصلاحاتو پلي کول چې بیا وروسته یې ډېره برخه په اساسي قانون کې هم شامله کړې شوه د هېواد د ترقۍ له پاره معقوله او سمه لار ګڼله.

کله چې شفیق د ۱۹۷۲ کال د نومبر د میاشتې په لومړیو کې له ما غوښتنه وکړه چې د ده په حکومت کې د اطلاعاتو او کلتور د وزیر په توګه برخه واخلم ما د هغه د اغوښتنه په دوو شرطونو ومنله - په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنو مخه نیول او د حکومت سره پیوسته د یوه ټیم رامنځته کېدل چې د هغه په څنګ کې ما ته صلاحیت راکړې شي چې د هېواد په مطبوعاتو کې بنیادي بدلونونه رامنځته کړم.

د سلطنتي کورنۍ د غړو په منځ کې د شفیق پر خلاف احساس دومره تنګ او تېز شوی وو چې ما له هغه سره په صراحت کې یوه شپه په خبرو کې دا موضوع رامنځته کړه هغه وویل چې زه هم له ستونزې سره خبر یم. د سلطنتي کورنۍ غړي په هېواد کې د رامنځته شوو پېښو نه خواشیني شوی وو او پوهېدل چې په هره بڼه به د قدرت واګې د دوی له لاسونو وځي. هغوی پخپله مخه کې د ګلکي ارادې خاوند یو صدراعظم لیده چې په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنې د مخنیوي په کډون یې په اساسي قانون کې د شاملو موادو د پلي کولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخه اراده کړې وه.

د سلطنتي کورنۍ ځینې غړي او کېن لاسي له دغه بدلون څخه په وېره کې شول. هغوی پخپل ځنګ کې دېرې نوې دورې او پرېکنده او پاخه هوډ مشرتابه رامنځته کېدل لیدل چې په راتلونکې کې یې د قدرت د لاسته راوړلو د پاره د هغوی پخوانۍ هیلې له منځه وړلې.

شفیق د سیاسي ګوندونو، د ولایتونو د جرګو او ښاروالیو د قانون په پلې کولو کې چې هغوی ته بنیادي ضرورت محسوسېده د پاد شاه منظورې ترلاسه کړه. له دې پرته د هغه حکومت په پام کې لرله چې د مظاهرو په ګډون د عامو غونډو د تنظیم قانون هم پلې کړي.

د مطبوعاتو قانون چې په ۱۹۶۵ کال کې د محمد یوسف د انتقالي حکومت په دوره کې نافذ شوی و هم تر بیاکتنې لاندې ونیول شو. پرازې هغه جریدو د خپرېدو حق درلود چې په یقیني، بشپړه او فعاله توګه یې د اساسي قانون ارزښتونه د هغه د هدف او متن په نظر کې نیولو په پام کې نیول.

د ملکي مامورینو قانون چې د هغه تصویب د ژبې پر مسئله - څنډېدلی و تصویب شو او په هغه پورې اړوند اختلافونه په اریانوونکې ډول له منځه یوړل شول.

د دې د پاره چې د غیر حکومتي مطبوعاتو سره یې مرسته کړې وي د هغو ژمنو پر بنا چې د حکومت په کرنلاره کې یې بنه نیولې وه اعلان کړه چې د حکومتي اعلانونو موسسه به د اونیزو جریدو په سلو کې د پرش او د ورځپاڼو په سلو کې شل چاپي لګښتونه د دولتي اعلانونو له لارې ورکوي. د ه پرې لیکلی صدر اعظم شفیق و توانېده چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزاد ومطبوعاتو سره يو دول بنې اړيکې رامنځته کړي.

د شفيق په دوره کې لا هم د يرافغانستان د خپلو خپرونو په لړکې پنځه وخته آذان پيل کړچې د هغې وروسته به د هېواد له نامتو عالمانو نه يو تن د اسلام د سپېڅلي دين د ارزښتونو په رڼا کې د هېواد پر مختګ او سوکالۍ د پاره دعا کوله.

د شفيق په حکم د شهرغلغله رستوران چې د حاجي يعقوب جامع جومات ته مخامخ ؤ او د هغه نه د عياشي او فحاشي ديوې اډې په توګه کتل کېده او چپتيده او هلته د دولت مخورو ټګرانګ کاوه بند کړ.

همدغه راز د مرستون تياتر (منډوي صحنه) چې هغه هم د فحاشي د يوه مرکز بڼه غوره کړې ؤ وتړل شو.

همدارنګه د شفيق حکومت د بهرنيو هېوادو د ځينو سفارتونو او پر شمېر افغانانو د مخالفتونو سره سره په کابل ښار کې د يوې کليسا د ورانولو امر صادر کړ. دغه کليسا د دارالامان د سړک په اوږدو کې د روسيې د سفارت ترڅنګ په قاچاقي ډول جوړه شوې وه.

په کورنۍ او بهرنۍ سياست کې د شفيق نوښتونو په حقيقت کې دده د حکومت او رژيم د وړو د له منځه تلو زمينه برابره کړه. پدې برخه کې دده تر ټولو مهم کار د ايران سره د هلمند رود د اوبو د تړون لاسليکول ؤ. دده دغه تړون په هېواد کې د ننه او په غير مستقيم ډول د روس لخوا د سختو مخالفتونو سره سره لاسليک کړ.

شفيق له هغو لومړنيو کسانو نه وو چې د ثور د بدمرغي کودتا نه پس سمدستي ونيول شو. هغه يې د نورو ځوانيو لوړ رتبه بنديانو سره د ملي دفاع د وزارت دودانۍ په ترځمکې لاندې سمڅو کې تقريباً يوه اونۍ بندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتلی وو. د هغې میاشتې په ۲۳ یا ۲۴ مه نېټه یې د شپې لسو بجو په شاوخوا کې د یو شمېر نوروبند یانو سره دوه دانی نه وایستل. خلیل الله چې بیا وروسته د کارمل تر رژیم کې د جنرالی رتبې ته ورسېد او د دفاع وزارت د مرستیال څوکی یې هم ترلاسه کړه کله چې د خلقیانو په وخت کې د پرچم ډلې د نورو لوړ و غړو په څېر د خلقیانو له خوا بندي شوی و، په جېل کې یې د نورو بند یانو په وړاندې اعتراف کړی و چې ده شفیق د کابل په هوائی ډګر کې په توما نچه په سر وویشت.

د اساسي قانون په عملي کولو اوله محبینا اګرو او شکېلا اګرو څخه خلاصون په لاره کې د شفیق لیری لید او ستر همت تر تله پاتې وي شفیق پدې عقیده و چې افغانستان د خپل (۳۱٦۰۰۰) مربع کیلومتر مساحت او تقریباً ۱۵ ملیونی نفوس په سلو کې د ۵ ر ۲ کلنې زیاتوالی په پام کې نیولو سره کولی شي چې دودې او مدني آزادیو په برخه یو مثالی هیواد وګرځي. هغه عقیده درلوده چې په افغانستان کې به بېلا بېل قومونه او نژادونه د یوه داسې واحد ملت د منځته راوړلو مخه ونشي نیولی چې په ګډه سره د خپل پرمختګ د پاره کار وکړي. هغه د خپل څرمیاشتنی صدارت په موده کې په ډاګه کړه چې انسان کولی شي دیرې ناانډوله شورا سره په بریالی توګه کار وکړي. هغه اود کابینې غړو به یې پرله پسې څو ساعتونه په صبر او تینګار سره کارکاوه هغه هڅه کوله چې د خلکو په منځ کې د ملي پیژندګلوی احساس منځته راولي.*

ډاکتر حقشناس په خپل کتاب «دسایس و جنایات روس در افغانستان»

*- د نهایات تفصیل له پاره وګورئ د هغه قانون اساسي اساسی... د صباح الدین کشککي لیکنه له ۸۰ - ۹۵ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې لیکلي:

روسانو د شفیق د حکومت پر نسبت د خپلې ویرې او غوسې له مخې په ژوره توګه د اوضاع څارنه کوله او په سخته اندیښنه کې لوېدلي وو او د لارې ګودر د پیدا کولو په لټه کې وو څکه دوی پوهېدل چې له یوه تازه کار، حساس، پوه، هوښیار او ځیرک او بانرژۍ حریف سره نشي کولی د دوکې، د اراو تهدید له لارې مخکې ولاړ شي څکه خو روسان پدې لټه کې شول چې هر څنګه وي سبایي شفیق له منځه یوسي دوی لومړی دا هڅه وکړه چې دربار پدې قانع کړي چې شفیق له مخې لیرې کړي خو ونه توانیدل. روسان ورځ تر ورځې د شفیق له اجرایي قدرت څخه په تشویش او ویره کې لوېدل.

شفیق له ایران او پاکستان سره د روسانو تو طیو او شیطا نتونو له مخې دا ریکو خبر پرتیا ته متوجه وُ څکه خو هغه هڅه کوله چې له دغو ګاونډیو اسلامي هېوادو سره د روابطو له منځه دغه سړطاني دانې لیرې کړي.

د هیلمند او بوټرون وروسته شفیق له خبریالانو سره په مرکه د افغان ملت د جریدې د خبریال د دغې پوښتنې په ځواب کې چې د پښتونستان مسئله به هم پدغه ډول حل کړی شي وویل هو!

موږ نه غواړو افغانستان د پښتونستان قربان کړو.

روسانو د خپلو ټولو امکاناتو په لګولو غوښتل شفیق له منځه یوسي پدې اړه لنده او اسانه لار چې د روس د کټو تضمین وکړي او د مستقیم تېري او تسلط لار ورته برابره کاندي په لومړي قدم کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د داؤد خان را منځ ته کول ، خود خپل تېري او تسلط د مقدمې په توګه ترې کار واخلي .

په خارجي او داخلي ډګرونو کې د شفيق نوښتونه او جدي کړنې د دې زېرى ورکاوه چې افغانستان به په لږه موده کې په خپل ځان متکي شي او د شکېلا ګرولوې به وشلېږي لکه چې په ۱۳۵۲ لمريز کال د ثور په ۲۷ اعلان وشو چې ۱۵۲ صنعتي پروژې د ۴ مليونو افغانيو په لګښت په پښتو دورو کې چې د هغې د په کار لوېدنې او ګټه اخيستنې سره د هېواد کمې ارتياوې پوره کېدلې شوې د ۱۳۵۲ د جوزا په ۲۳ نېټه اعلان شو چې ۱۰ بېلا بېلې فابريکې د ۲۳۰ مليونو افغانيو په لګښت جوړېږي چې د توليد ، د کارګرانو له پاره د کار د پيدا کېدنې ، پانګې اېښودنې او د ارتياوو د پوره کېدنې او داخلي منابعو د په کار لوېدنې له مخې يې ځانګړې اقتصادي ارزښت درلود . د پوهنې په برخه کې هم ځانګړي پاملرنې ترسره کېده او ليدل کېدل چې د يولړ علمي پروګرامونو د عملي کېدو له امله به د فرهنګي استعمار د نفوذ مخه او د ځوانانو د افکارو د مسموم کېدو لاره و تړل شي د لوړو زده کړو د وزارت تأسيس او د لوست د زده کړې د پروژو له نوى سره په علمي او عملي بڼه عيار ول په ډېره جدي بڼه او چټکتيا سره پرمخ بيول کېده .

د دغو ډېرو لوجدي او اغيزمنو هڅو جريان چې د هېواد د اقتصادي حالت او د وګړو د بدبختي ، فقر ، لوږې او بېکارۍ د عواملو د له منځه وړلو او د بهرنيو طاقتونو د نفوذ د مخنيوي په لاره کې ترسره کېدل د مسکو د ويرې او غوسې اور نور هم ژبغړانده کړاو له دغه ويرې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ نه دغه پسته او تود ه مړي چې کلونه کلونه يې د هغې د تر لاسه کولو له پاره هلې ځلې کړې له لاسه ورکړې دشفيق د حکومت د نسکورېدو له پاره پر داؤد خان لاس وواهه او خپله مخه يې پرانيستلې پرېښوده. او کرملين له خپلې مخې يو ستر خنډ چې هغه ديوه پوه، هوښيار، مدبر او عامل حريف موجوديت له منځه يووړ.»*

مرحوم شفيق د خپل صدارت د پرولنو موده کې وکولی شول چې د اسلام دښمنه عناصرو د فعاليتونو په وړاندې د يوه کلک بند بنسټ کېږدي او د لادينيت او فساد پر ضد کړن اصلاحي فعاليتونه بسيج کاندي.

ټولو موقوتو خپرونو ته لاربنوونه وشوه چې د اسلامي مقالو او مضامينو له پاره اختصاصي مخونه ولري د اداري فساد په تېره بيا رشوت پرضد د شفيق د حکومت هراړخيز فعاليتونه او د سلطنتي کورنۍ د ځينو خودسرو عناصرو مقابله د شفيق د جرئت او شهامت ښکارندوی گڼل کېږي.

د کهيخ اسلامي جريده د ۱۳۵۱ لمريز کال د دلوې د لومړۍ نېټې په گڼه کې ليکي:

«ښاغلی شفيق په خپله مطبوعاتي مرکه څرگنده کړې چې موږ د خلکو هيلې د اسلام د مقدس دين د اساساتو د پيروی په اړه درک کړې او هغه دردچې په خلکو کې له مقدساتو سره د بې پروايۍ او ساتېرۍ له اړخه پيدا کېږي ما خپله حس کړې موږ به خپل ټول توان د دغه ډول سرغړونو د مخنيوي په لار کې په کار واچوو»

---

* - دنړيات تفصيل له پاره وگوری د ساييس وجنايات روس در افغانستان - ډاکتر حقشناس ۲۲۲ — ۲۳۰ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کهیځ لیکي « دبناغلي شفیق دغه څرګندوني زموږ په نزد څګه دتبصرې او پاملرنې وړ دي چې پدې وروستي لسیزه کې دحکومت یوه مشرهم نه یوازې پدغه ډول صراحت د دغه وړ سرغړونو په هکله نظرندی څرګندکړی او دهغو دمخنیوی په لارکې یې دمسوولیت احساس ندی کړی بلکې غالباً هغه څه چې د خلکو په وړاندې له مقدساتو سره بې پروایي او ساتیري ګڼل کیږي دوی بې پروایي او دښمني نده ګڼلې او هغه یې د سیاسي ډلو ترمنځ یو ډول اختلاف ګڼلې همدارنګه هغوی د دغه ډول سرغړونو دمرتکبینو د اصلي څیرې له بربنډولو څخه ځانونه کوښه کړي او داجرئت یې نشوکولی چې د هغوی له څیرو پردې لیرې کړي او هغوی لکه څنګه چې دي هغسې معرفي کړي ترڅو ملت پرې پوه شي او د قانون منګولو ته یې وسپاري »

کهیځ په پای کې لیکي « موږ پداسې حال کې چې دښاغلي صدراعظم شفیق د دغه احساس او درک هرکلی کوو زیاتوو چې زموږ په عقیده دیوه صدراعظم تر ټولو ستره دنده پداسې شرایطو کې چې افغانستان د تاریخ له نازک پړاو څخه تیریږي داده چې اسلامي ارزښتونو ته پاملرنه وکړي او د اسلام د مقدس دین دښمنان او لارښوونو په رڼا کې دما دي پرمختګ په لارکې ګړندی قدمونه واخلي »*

شفیق که طالب وو که محصل - که د دولت مامور وو او که په پوهنتون کې استاد - سفیر وو او که وزیر او صدراعظم د هیواد د پرمختګ او له هیواد څخه د جبیبا کګړو د لاس په لنډون او د نړیوال استکبار د توطیو او مانورو څخه د هیواد د ژغورنې او په خپلو پښو درېدنې هیله او احساس یې په زړه کې

* - کهیځ اسلامي جریده ۱۳۵۱ هـ ش د دلوې د لومړۍ نیټې ګڼه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غورځنګونه وهل هغه د هېواد د پرمختګ سخت لېوال و چې دده د دغه مينې او احساس څرګند دوی له ليکنو او شعرونو او شپه او ورځ کار او عمراني پلانونو او موقف له مخې ښه ترا لګېدی شي .

خوشنګه چې نړېخور ښکېلاک د دغه ډول هستيو په دښمنۍ او له له منځه وړنې په هېڅ ډول وحشت او شيطانت ذريعه نکوي او دغه ډول کسان تر ټولو لومړي له مخې ليري کوي . او دخپلو استعماري ناولو هدافو په لارکې يې سترخنډ بولي ځکه خو يې په دښمنۍ کې په هېڅ ډول جرم او دسيسه صرفه نکوي نو خپلې خبرې د شهيد شفيق په دغه وينا پای ته رسوم چې هغه د صدارت په وخت کې د — هلمند داوبو د تړون په هکله د توضيحاتو په لړکې کړې وه :

زه د افغانانو په فطري درايت بشپړ عقيده لرم او نن يو ځل بيا د دغه درايت له مخې حساب او پر هغه تکيه کوم هغه څه چې زمونږ په توان او سنجش کې وو هغه مود هېواد د مصلحت او ګټو د تأمين په غرض تر سره کړل د دغه مصلحت او منفعت وروستی تشخيص د افغانستان د شورا په واک کې چې د خلکو د ارادې ښکارندوی ده ځای لري .که زمونږ کړنې يې سمې وګڼلې زه او زما ملګري به ښکرغه وي چې هېواد ته د خدمت مصدر ګرځېدلی دی او که زمونږ په کار او سنجش کې تېروتنه ومومي بيا هم زمونږ ښکرغې ده چې د دولت اساسي قانون پرښنبوده چې د يوه حکومت تېروتنه پرنښتې او وراتلونکي تو کم وتپيلی شي .

لوی او توانا خدای دې چې کړدې چارې او کارونه د هغه په لاس کې دي زمونږ ها نداغيزمن وګرځوي او د هېواد او خلکو مل او مرستندوی شي*

* - وګ : جبهه ملي جريده د ۱۳۵۱ هش د کب د ۲۴ نېټې ګڼه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

ما توقعات مردم خودرا در قسمت پیروی از اساسات دین مقدس اسلام درک کرده و دردی راکه از نگاه بازي کردن با مقدسات مردم پیدا می شود من هم حس کردم وماسعی خودرا برای جلوگیری ازتخطیهای درین قسمت به خرچ خواهیم داد. *

ويک ګهيځ جريده د شفيق د مصاحبې يوه برخه.
د ۱۳۵۱ لمريز کال د دلوې دلومړۍ نېټې ګڼه

الحاج ننګیال

د ۱۳۶۷ لمریز کال د وری ۳۰ مه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

د سرخبرې

دا شعرونه هغه وخت ویل شوي چې ما په دارالعلوم کې دیوې مجهولې آیندې خواته زړه اوناز ړه په وېره وېره خاپوړې کولې. دهغې نه وروسته زما په شروندکې ډېر تحولات پیښ شول. دهغې آیندې ډېر برخه «اوس» شوه اوکه زه د دې اوس نه په دې کم وکیف خبروای ما به دهغې کال نه په هماغه تنګ ،،تریاوتیه تیاره دارالعلوم کې دوه اودرې کلونه جوړکړي وای.

د طالبانو په دنیاکې دې خورو وړواندېښنو زما رځوانی دما شوم توب په دوره کې دالفاظو جامې اغوستې دي اوواقعاً ما ته دغسې ښکاره کېږي لکه یوماشوم چې د تیې تیارې دنیا نه رڼا ته راووځي. د دارالعلوم تیاره هم د موږ دکېډې دتیارې نه کمه نه وه.

خود دارالعلوم د نیا یوه نښه هم لرله چې یوه نادره شان خودي ورسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملکرې وه اوپه داش وُچې او مې خښتې يې پخولې. دسرې نه به يې هغسې شکاک جوړولو چې ديکارت به يې په هديره کې په خپله خبره پښېمانه کړ. د دارالعلوم دغې مېږې ته ځکه ځکه زه دهغې اوسپنې نظر کوم کومه چې په سندان باندې بې رحمه تکول شوې وي. که په اوسپنه کې پوره متره نوې پوټې پوټې شي او چې ږشتيالی اوسپنه وي هغه وغځېږي، بيا نو خوښه داينګرده چې څه شی ترې جوړوې.

زه چې اوس دا شعرونه لولم د دارالعلوم د د نيا د دې ترلو ړنکونو نښې پکې شته مګر وېره وېره هغه تاثرات او انفعالات هم راټول شويدي کوم چې زما طبيعت په هغه دوره کې دآئينې غوندې ديوال ځای نه بې ځانو او بې غليله سره را خيستي دي.

کابل راډيو ته چه دا پا ښې دچاپ د پاره وسپارل شوې زه په مصر کې وم. دهغې ځای نه ما ډېرو آشنايانو ته اسرې وکړې چې دچاپ کار ته يې پام وکړي او ځينو مخصوصاً زما مشر او محترم دوست صديق الله رشتين چې هغه وخت د پښتو ټولنې رئيس و خواري هم وکړه.

خوشکله چې زه له امريکې نه راوګرځېدم هر څه ترې تم شوي وو او په ډېر شوا خون مې يو څو پاڼې په مطبعه کې وموندلې چې د کوم بد قسمته ماشين کار دغرمې د ودې يې شلور کاله په خپل تحرک کې تاوده کړې ساتلې وه.

اوس ځينې دوستان مخصوصاً ښاغلي حبيب نوابي بيا بيا راته وائي چې دا پاڼې بې ضرور سره يو ځای شي زه د دوی دا خبره منم خو دا بلې نشم منلې چې زه په دې شعرونو کې دنن په رڼا کې کوتې ووهم. دی يو څو نظمونه زما د ژوند انه ديوې معينې دورې تاثرات او خاطرې چې پلې غېږې کې امانتې ساتلي او زه د دغه امانت خيانت ته هيڅکله تيار نه يم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

د ژوندانه دکار او فعالیت د تود و هنګامو په شا و خوا کې د کوشش او مجاهدې د جذباتو د تازه ساتلو او د سرور او ارادو او احساساتو د پخلا ساتلو د پاره یوازینۍ وسیله شعر او ادب دی.

د وجود او امکان په لامتناهي فضا کې د مینې او محبت، سوز او ګداز، درد او جفا او د حسن او جمال د انداز د تمثیل دپاره د شعر او شاعرۍ تخلیق شوی او د انساني ژوند په مختلفو ادوارو کې شاعر د دې وظیفې د رویند مګر خوند وریار په خوراد لچسپي او علاقمندۍ په خپلو اوږو اخیستی او د ژوندانه د هرې کرشمې او هر ناز او انداز نه یې په یوه ډېره ښکلې او زړه وړونکې پیرایه کې ترجماني کړې ده. د عقل او فکر په جولانګاه کې د خیال ترورو پروازونو زما د سینې په نغرۍ کې د یو ویده خوبولن نه یو څو وارخطا بڅرې راوالوزولې او د «پیغام» په نامه یې د پښتو ادبي ګلشن د پیمخو ګلونو بلبلانو ته په مینه وروړاندې کړل.

دا سندرې چې دیو مات زړه د بې سوره رباب داوم غورځتارونو په تال - چې هغه د یو سرشار او تپېدونکي ذوق په تېره شاباز تر نکېدلي - ویلې شویدي زما غونډې د یو آرزومند او ارمانجن شاعر اسرې، زما اوښکې، د ضمیر آواز او د خیال ګلونه دي.

لکه څنګه چې شعر او شاعري د حسن او جمال او د قدرت د رنګین تکوین

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره غاړه غړي. ده نو ځکه شعراوادب وچ په وچه يوازې خشکې فلسفې ته خاصول زما په خيال دادب او شاعرى سره يوه لويه ګناه ده. په همدې لحاظ په دې مجموعه کې دعصر، حيات او محيط دالقائي مضامينو يادملي او اجتماعي احساساتو نه پرته د شعراوادب د حقيقي دوستانو او د حسن او جمال دهواخواهانو دخوش طبعي دپاره دمينې او محبت يا په بل عبارت دعشقي او تغزلي اشعارو چاشنی هم تياره شوېده.

بناپردې نو دجمال منکرين، يا هغه کسان چې د خالص تغزل طرفدار دی او شعراو شاعرى دژوند دپاره نه وسيله کوي دا دواړه د دې کتابګوټي دمطالعې نه حظ نه شي اخيستی.

په هرحال، زه دا دخپل نا قلاره زړه نا زولي ارمانونه او دسوي سينې تاوده فريادونه ستاسې په مخکې ږدم او يې تمه يم چې داګرمي او ديو عالم سوزاوساز دجهان نه راغلي ناري سورې به زما دلالهانده او وارخطا ځلميتوب دېورنګين سوغات په نامه ومنئ او زما داميداوارادې په کالبوت کې به د حوصلې ساه واچوئ.

په مينه. م. شفيق
کابل دارالعلوم
حمل - ١٣٣٠

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱

ماله غېږ د محبت کې ښکلي ژوند را
ژوندکي د جست او خېز لکه سپند را
بوالهوس يې چې لرې په عيش و نوش کې
د عمل سپينو خولو کې هغه خوند را

۲

استغناء دېوېخوده ديوانه را
پاکيزه يوه د ميني کاشانه را
زخمي زړه مې لا په نوره وېنو رنګ کړه
سربازي ديوسرتېرې پروانه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳

سرمنزل د ارمانو نو انقلاب را

د ښروندون د مشکلاتو سره تاب را

د مستانو غوندي رندي مي آموخته کړه

سرنوشت مي باب د ميني د کتاب را

٤

افتخار د محبت په بنګلي تاج را

سمندر نه او ور ميني کي خراج را

په بنګلي او په ماني مي لاري تو کړي

ته غنا د زړه اتوم په احتياج را -

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵

په زړه کور کې مې د مینې مشال بل کړه

لیوني غوندې سرخوره طبیعت را

د ثریا نه چې تر عرشه پکې ځای شي

د هدف په دایره کې هاوسعت را

PROPERTY OF ACKU

٦

درد و غم د محبت کې خوند سرور را

د یره ځای دار مانو په کوه طور را

چې د حق د پاره دار په لیمو شکل کړم

هومره جوش د سربازی لکه منصور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷

مالهٔ ژوند د طوفانی غوندې جهاز را
خاص یو تا ته مې ملا تیته د نیاز را

ستا د نهو آسمانو پردې چې وشلوم
هومره زور، قوت دمینې د پرواز را

۸

د تاثیر نه ډک یو تود او ګرم آه را
دزړه کور مې د دردونو منزلګاه را

کړه سپور مې غوندې درنه کړه مې پورته
هسې نه چې په خفت عروج د ګاه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۹)

مادیت د غرب لاهو کړو تباه کېږو

زمونږ روح ته یو غیبي غونډي امداد را

معنوي اساس مو ټینګ په خپل قدرت کړه

د منزل په لوري بیا منډې د باد را

(۱۰)

آئینه چې د جهان د ننداره وشي

دا یو موټی دردمند زړه مې جام جم را

د توحید لمبې مې سرې لړو سینه کې

د بوتانو نه خالي د زړه حرم را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱

سرولمبوکي سمندر غونډي آرام را

په خپل لاس مو نږ له د خپل فکر زمام را

چې ور نه د حرکت اوژوند پکښې وي

د سحر د باد په خوله هغه پیغام را

۱۲

زړه د درد د ملغلرو خزینه را

د هدف بام ته د لوړ همت زینه را

ورانه مینه مې په مینه ښایسته کړه

د پاک عشق په سرولمبو سوی سینه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۳)

په ځیګر د درد او مینې سوی داغ را
سینه ټوله د معنی د ګلــو بـاغ را

دې تیاره سفر کې لار را نه ورکیږي
ته په لاس د محبت ښکلی چــراغ را

(۱٤)

یو مواجه طبیعت لکه دریاب را
د یارې غوندې ټوپونه اضطراب را

بېنوا سره باران په کریوان وکړم
هسې نرم، او به زړه لکه سحاب را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵

ترقع نه خدایه طبع بیگانه را

دزړه کور د پاکي میني کاشانه را

قناعت او استغناء مي په نصیب کړه

دا نه غواړم د شاهانو سامانه را

۱۶

زولني دا ندېښنو راته پرتې دي

یو طوفان د پاکي میني د جنون را

چي سره خوا مي پرې باسي په خمودکي

دي نه شپې د درد و غم په میېتون را

(c) ketabton.com: The Digital Library

١٧

دتقلید زولنې ماتې کړه زمونږ نه
دعمل جذبو کې ذوق دابتکار را
فریاد ونه رسوم بارګاه دعرش ته
آه د زړه ته مې آسمانه لویه لار را

١٨

دژوندو په صف مې شمیر کړه که دانوي
دنیمګړي ژوند عوض کې پوره مرګ را
زه به خوله د شکایت نه مهرولاک کړم
ته ګلشن له دژوندون مې ساز وبرګ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹

چې راحت پکې د قوم او جمعیت وي

ماله فخر دا زمېښت په دې کړاو را

چې سکه دې دا فلاس زما په نوم کړ

نو په زړه د محبت کانه جړاو را

۲۰

په سینه کې یو د مینې مست طوفان را

دیقین په رڼا محو تور کمان را

په زړو قصو مې زړه ستړی ستومان شو

نوی عصر، نوی ژوند، نوی جهان را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱

قرباني چي سرنامه دكوم اشروي

مدرسه كي درس دذغسي مضمون را

تماشي لري چي شكلي پردي پرېږدي

زولني په پښو دميني دمجنون را

۲۲

په لمبه دعشق پتنګ هومره ګدا ز را

زړه محفل دمحبت دسوزوساز را

كه مي شميري په تكيه د مفلسانو

په دولت دمحبت رالداعزاز را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۳

خمخانه د محبت کې بېباکي را

په یوه جرعه د میو بېواکي را

چې کړې دې د تکلیف کړه را په غاړه

نو د نورو له قیودو خلاصي را

۲۴

ناقلاره زنځ د مینې له دوا را

د وصال په مستانه میو شفا را

د شین خال غوندې به پښې په تندي نه ږدم

افتخار د پابوسۍ لکه حنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٢٥

دیارانو سره مینه په اخـلاص را
دګوهر و پسې هڅه دغواص را

چې د مینې د خوزند چراغ نه چورلي
طبیعت لکه پتنګ غوندې رقاص را

٢٦

چې منې يې نازنياز هغه دلـبر را
نغرې سينه د مينې د شـرر را

موجوديت مې حق دیاره تول فدا کړه
تیروغشود جفا له سینه سـپر را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۷

دسحرچوپه چوپیاکي غریب ووي:

ماله ربه دخپل مرګ اوشروندوواك را

دادظلم اودستم دنیا دي واخله

ناولتیاد «امتیاز» نه جهان پاك را

۲۸

دزاهد سره په نفلومیوویش را

مفکوره دقام دخیرراله همیش را

سبه مي ورسوه قوم اوجمعیت ته

نه لرم غوندي ککرپه زهرونیش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۹

دې تورتم له لکه نمر هومره مشال زا

د پرو مخکې لاړو وپورې وصال را

قافلې نه وړو سته کېږو ساعت کم دې

په شيبه کې مونږ له توان د تلو د کال را

۳۰

فرعونان مو په سر پېښې دي محوه کېږو

د جگړې تاب وتوان پخپل الطاف را

د انسان له وينو غوښو نه غذا خوري

ته نجات له هومره جور و اعتساف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۱)

دملي او دقومي خدمت په لار کې

داغراضو، شخصياتو احساس تپ را

دا نزل دميخانې ساقي دردمند ته

پيالې د درد نه ډکې ښې او چپ را

(۳۲)

د پتنګ غونډې د شمعې نه طواف را

دې تياره کې ته يو نوی انکشاف را

«امتياز» په عدل تندردی چې لوېږي

ته راه د مساوات پخپل الطاف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۳

په مکتب د عشق او مینې کې سبق را
زړه په وینو باندې سور لکه شفق را
دا بده پورې سوړ شوندون بدل کې
داشنا په غیږ کې عمر یو رمق را

۳٤

دخزان په ویره کډوبوتو و وې
روح راپود پسرلي کړه نوی ژواک را
دا آزادو ملتو د سیر غونډې
مخ په پورته مونږ له هم خاته چالاک را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۵)

ماویستلي ده توبه د تشد د نه

په سره سینه ددي وطن اصلاح را

وزګارنه شودګوندی نه ارتقا ته

خوار پښتون له دي خوار یونه فلاح را

(۳٦)

آبرومند مي که ساتي زما خاونده

غني زړه اومړه سوله دقانع را

دجګړي دڅروندګرمي مي کمه مه کړي

یومشکل چي ورکومه بل مانع را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٣٧

حذر به له بېځايه احتياط را

اقتدار مې دخواهش په انضباط را

دڅړوندون دجنګ جګړو په شاوخواکې

يوساعت هم دپېغوراختلاط را

٣٨

ستا دنياکې بس دمېنې عالي اوج را

سبا ردزړه مې ډک دخېراودرد په فوج را

ابا سيند دزماني يم لاهو کړي

دمستۍ اوشورنه ډک څړوندون دموج را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۹

انزواء او رهبانیت نه مې وساته

دعمل په ښرڅ مې تاودشروندارت را

چې صحنه د اجتماع واړه توده کړي

هسې ګرم وجذبوله سینه بټ را

٤٠

چې لري يې بلبلان دګل په سازکې

پروانه غوندې په سوزکې ها سرور را

چې وزګار شم پیروی دخپل مسلک ته

خواري خپتې له په مثل د مزدور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤١

نور مې هر څه درته پرېښوده خاونده

آزادي او درد او مينه دجمال را

داشنا په غېږکې پروت يمه لوبېږم

حقيقت تعبير دغه خوب او خيال را

٤٢

ماله زړه زخمي زخمي په درد دوا را

آزادي او حريت په دې دنيا را

چې دقام په درد مې وخوري هغه خوښ کړم

هسې شاني ښکلې ذوق دتمنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٣

په ټولې دریاکارۍ که شمیري
دغې دېراو ښخانې پورې الحاق را
جنت څه کړم ستا رضا مې نصب العین دی
دوفا توفیق په عهد د میثاق را

٤٤

سینه پاکه له وهمونو، له وسواس را
ښه، محیط کې مې آواز له انعکاس را
چې خدمت یې قوت وکړې قام، ته بېرته
هغه مټ، هغه بازو او هغه لاس را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٥

سمه لاړ لویه په لوري د مرا درا

داویده پښتون چې ویښ کړې هافریادرا

چې مې عزم ته دغره ویستل هیڅ نه وي

دکوشش جذبې مې ویښې د فرهـا درا

٤٦

په لاس مونږ له دقومي ترقي جـړ را

دبشر دخائنانو چراغ مــــړ را

څوک چې غواړي: آزادي امن دې نه وي

دهغوی زوال نصیب، رنګونه خــړ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٧

یوسر شاره طبیعت لکه مینوش را
حق دپاره مال وسردورکړی جوش را

داحساس لمبې مې سرې لره سینه کې
لمبیدلی یم دډیردکې عقل وهوش را

پسرلي ته

نڅوي چې خپل آهنګ ته کائنات
د فطرت د ښکلي ساز هغه نغمه یې

ته فریاد دې چې ماحول راوینښېږي
د ژوند سیند کې ها د شور او زوږ زخمه یې

د لعل بڅري

ستا په مخ سپینې خولې چې وي راماتې
ښکاريدې لکه د لعل د بڅرو

ما پرې شونډې چې را ټولې کړې شوه ډکه
لکه ستا غونډې مې خوله د ملغلرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان ته

کاشکې مړوی چې مې هیڅ نه وی لیدلی
دا دستا په مرګ حساب ژوندون افغانه
نه شرمیږې ټول قومونه سره یو شول
ته شکیدلی تنی پروت یې پریشانه

اخطار

که دایو چې هم په دې شان اومېږو
نو په مړوا ومعد ومړوبه شمېږو
راځئ هلئ چې لاسونه سره ورکړو
ګوری دا سیلاب (؟) چې راغی لاهوکېږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاته

مړاوي سترګې چې راواړوي خماري
جوړوي مې په جهان دزړه کې لاړې
په اعجاز دې لمبولی دا کاته دی
چې په شته مې زلزلې کړي را دوڅاري

ماشوم توب

هم هغې نشاط پسې مې سترګې اوړي
چې مې وُ دزړه سره په ګهـــواره کې
تبسم مې روح نواز په شوندو بنکل وُ
هر سبق مې وُ دمينې سيپاره کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون

حقیقت دی افسانه ده که رومان دی

که کوم ساز دی چې نری نری غږېږي

بازیچه ده چې پرې لوبې ماشومان کړي

یوه دمه ده چې رنګ په رنګ ګډېږي

احساسات

بله لاره رانه ورکه ده زندان کې

ستا په یاد سترګې داوښکو، وینو ډنډ کړم

زړه مې وايي چې دا تولې پردې وشلوم

په طغیان د احساساتو ځان درلنډ کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنـکلا

دڅړوندون د سترې توب سره په خوا کې
یوم کز د قلارې او دلاسـا شـته

دعمل جذبې که غړندی په کـارشي
تازه کې او طراوت لـره بنـکلا شـته

هموطنانوته

پاکې کړې لارې دخپل قوم خادمانولره
دوفالاس ورکړې دصدق خاوندانولـره

دنوی عصرنیرنګونوبل افسون راوړی
سترګې په برید پرانیتی بنـایی افغانانولره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطنخواه ته

دملګرتوب لاره پیدا کړه ددوستانو سره
په یو مسلک باندې راغونډ شه اشنایانو سره
اشنائی دملګرتوب مفهوم یو نه دی ځکه
ددوی په منځ کې تفاوت شته هوښیارانو سره

دسترګو لوبې

د سپوږمۍ د سپینو وړانګو په ډولې کې
غلې غلې د پردې لاندې موسکیږي
په غلا غلا کاته کوي وارخطا ګوري
دادچا سره په سترګو کې لوبیږي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه آرزو

هغو ترو کې له بدو سترګو لرې
دوا ړه نا ست وی دیو شرند خو ړه غا ړه

تو په بل کې محویت هومره بیخود کړی
رانه هیر شوی دا مادی کائنات وا ړه

خدای ته

خومره پاک او سپین کتاب دې راليږلی
سعادت دې دانسان په کې ليکلی

خوا رمان دی دتاویل، تقلید آفاتو
رانه ورک کړو په حاشیو کې غلی غلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحق دښمن

علمبرد «امتیاز» دښمن دحق دی
داچې کړځي اورمیږ جګ او شمله شخه
یم لوی شوی خپل خانه دابراهیم کې
لا به خوا په دې نمرود باندې کړم یخه

ښکلی یار ته

کائنات دې په ړنا دمخ ړنا دی
ستا په غیږ کې جوړ دې دنیا ارم دی
تبسم دی زلزله د تن په ښارده
ستا په موسکو موسکو شو نه وي قسم دی

مینه

دحیات په خوب اوده وم بو کنبېدمه
دامید رڼا مې ولیده رڼویا کښې
قلارې مې په زړه راغله دلاسا شوم
څومره خوند دی په آرزو او تمنا کښې

امید

دا بې غاړې سیند چې کوري مینه داده
په طوفان یې دحیات کشتۍ لاهو ده
دلته لوبې په سر، تاج اوننګ ونام شي
عاشقي په شاهۍ نه کېږي محموده

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلوت

چې حریم دې داغیارو نه خالي کړو
کله ماهم د نسیم په څېر د ربله
ستا په شونډو مې ووهله د شپې په غېږ کې
او ویوه د محبت وړې را ته بله

د حیا خولې

دا شبنم د ګل په پاڼو کې ځلیږي
که په مخ دې د حیا خولې راماتې
چې په بدو بدو سترګو ورته ګوري
رب دې کړي د بوالهوس د مرګه پاتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمحبت ګرمي

ددنیا ګلزار به وچه سره میره وه
که موسکی یکې پیمخې خوبان نه وی
په ښوندون به دجمود سره تیاره وی
که ګرمي دمحبت په جهان نه وی

آزادي

یوه ښکلی شان لیلی دسعادت ده
چې پلوېې په مغرب کې نیمګخو دی
یوی دزلفو یې نسیم دلته راوړی
بس علاج زموږ د وارو تلوسو دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېخودي

د پسرلي په دې رنګينو هنګامو کې
د ټنګو ټنګو ګلونو په وږمو کې
دا د ځان غېږې ته ورغلم چې ځان مې
رانه ورک شو د یو مست حسن جلوو کې

تمنا

د اسمان انګړ کې شي چې د يوې بلې
ما دې خواته په خندا خندا درب‍لې
زه د ستا او ته د شپې غېږ کې او ده يې
زما هر خواهش ته وايې : بلې بلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول ته

درنه زار شم سره پوره کړه یو ځلي
په اشنا جامو کې ورک يې ستا پیغام کړو
په اسانه په کې ساو یستل محال دی
هومره تنګ يې ستا هغه پراخ نظام کړو

غلیم ته

دبستان کې د ایشیا چې زه استاد وم
تالوستله هغه وخت کې سیپاره
مغ دې تورشه اوس زما د سر دعوه کړې
ته او خدای نر په همدغه قواره!

(c) ketabton.com: The Digital Library

التجاء

که داغواړې چې هرڅه نه بې پروا شم
مادمینې محبت په لاړ ولوند کړه
که به نه ګورم پرې حق او حقیقت ته
ما په هسې بې نظر وسترګو ړوند کړه

انتخاب

په شنو سترو د سپین غره کې چې آبشار دی
دهغې په غاړه وی له ما شوم توبه
لیونی روح مې یوازې وې هرڅه نه
بې له مینې، ازادی او نښکلیتوبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خوب کې

د سرو ګلو ديوتل په منځ کې دواړه

غېږ په غېږ وو خوله په خوله غاړه په غاړه

ونسيم دي ثناخوان په ګونګه ژبه

او سپوږمۍ وه په تعظيم غاړه په غاړه

په خيال کې

د سپوږمۍ د پلوشو د سورې لاندې

په مکيز مکيز موسکي شي راسره خاندي

تسلي دي په خاموشو کتو راکړه

دواړه شونډې دې په مينه کړې راوړاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون ته

د هاتي غوږ کې اوده يې بې انصافه
خلک ګرځي د اسمان په کنارو کې

ته لا وايې الف بې د تربګنيو
د نفاق او جهالت په سيپارو کې

شکوه

دې دنيا کې چې هر څه زمونږ نه دی
واک د بل ږغ د بل او کار د بل دی

مال زمونږ ملک زمونږ خواري مونږ کړو
عيش د بل عشرت د بل اختيار د بل دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه

دا سپوږمۍ په سپینو وریځو کې ښکاریږي
چې رنګې رنګې په مخ یې راخوره ده
که سپین مخ دې دیو سپین نقاب نه لاندې
د سپوږمۍ او د نمر پوري مسخره ده؟!

تو د ه غیږ

د دنیاله کیر وداره وم ستومانه
زه بیخبره وېروم چاله دې جهانه؟
داتوده غیږه دچاوه چاپه مینه
داپاسته لاسونه کړه چاپېر زمانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشوم توب

څه وړې وړې چې دلیونتوب دی
چې شباب کې یو طوفان ورنه جوړیږي

یو صورت دیوې شوره بیخودی دی
سرشاري او بیغمي کې چې موسکیږي

شباب

لیوني غوندې یو خوب دی بې تعبیره
اضطراب دی او که تندر په سکون دی

په مستۍ پکې غورځنګ کړي په موجونو
آ طوفان د بیخودۍ او د جنون دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بینایي

راسره وي سترګي دواړه پرده پوشې
چې یې نه لیده که هر څومره به وا شوې

دا چې اوس په پټو سترګو هم لیدل کړي
ستا په مینه کې قسم دی چې بینا شوې

فریاد

دا توبې مې چې اغزي د زړه په سترګو
کوم بې رحمه کوم ظالم او کوم صیاد دی

چې آسمان په ظالمانو نه راپریوځي
معلومیږي بې تاثیره مې فریاد دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ضمیراواز

مخ د تورو وریځو نه راووزمه بریښنا یمه
خاندمه ، ځلیږمه ، بې خرې سپین سبا یمه
زه د تحیر د زړه تیارې لره رڼا یمه
اوسم په سینه کې د زړه غوږ سره اشنا یمه
راځه په جذبوشې طبیعت نو زه پیدا یمه
عمق د فطرت د زړه نه دې د نیا ته راشمه
پروت یم په سینه کې د امید اودارمان په شان
زه تور ته د صدق یم ، بې ریا یم د وجدان په شان
پاک چې وي د وریځو نه د هغه شین آسمان په شان
برق یم د یقین غورنډې او نیم د کمان په شان
غږ په کړاهانو کوم هاتفي آواز غورنډې
لاولرم د غیب سره موجود یم دیو راز غورنډې
پاکه تکه سپینه صیقل شوې آئینه یمه
سیند د صراحت کې لاهو شوې سفینه یمه
بام د مراد ونوته په لنډه لار زینه یمه
تږ و لاروو ته د چولې د منځ چینه یمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخلم الهامونه له قدسیانو له ملکه ځنې
چه زلم د پښتنګ غوندې د شمعې د محفله ځنې

نه د زړه پردو کې د احساس غوندې لو بیږمه
تا ته ستر ګوره او ره که غوندې ځلیږمه

زړه چې ړوند او کوڼ شي نو بیا هیڅ نه معلومیږمه
څه تدبیر خونیم چې تېرو وزم خطا کیږمه

ځانله چې وجدان شي قیمتي دی مصلحت زما
نه کوري ظاهر نه قوانین د شریعت زما

وران یم ارتجاع سره، د غدر نه نفرت کوم
پاکه مې القاء ده د بنمتي د حیا نت کوم
پاکې یې سا تم د آرزو ګانو حفاظت کوم
زه ناري انسان ته د وحدت د امنیت کوم

نه منمه ظلم، رحم! رحم دی آواز زما
لاړ د زړه پر دوکې کړي آهنګ د بنکلي ساز زما

غواړمه انسان نه چې د درد وغم اشنا دې وي
زه غلامي نه منم آزاده دا دنیا دې وي
بدې مې تیاره شي رڼا یې د سپین سبا دې وي
محو دې رجعت شي که څه وي نوارتقا دې وي

هره کالبود ژوند له نوی ساه د حرکت غواړم
تېر دا فسانو نیم د نوی ژوند نهضت غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د شرف غواړم د ښکېلو طرفدار یمه
خوب نه یم عادت نه دی د شپې ورځې بیدار یمه
نه یم په تقلید کې هوا خواه د ابتکار یمه
ایکي د وجدان سره روان په یوه لار یمه
سوزم خوشحالېږمه پرقېږمه د سیند په شان
نور و پته نشته خو احساس مې وي د خوند په شان
باد د حوادثو نه د ژوند بېړۍ پنا بیایم
تا ته د نن درس کې نوی فکر د سبا ښایم
تا د حال په ژبه، تحوله، په ښتیا ستایم
زه د شلم عصر د انسان په نامه دا وایم
تېرشه دا توم نه خوښ جهان د امنیت کړه ساز
بېرته کړه د زړه غوږونه، واوره د ضمیر آواز.

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه معنی ؟

دومره فریب په سپین څادر د قلندر څه معنی
په نوي عصر کې د دې زاړه دفتر څه معنی

که مفکوره د خیر خواهۍ وي په مغزو کې دچا
نو امتیاز د سپین او تور د لر او بر څه معنی

د زړه انګر چې کړي جلوې د پاکې مینې رڼا
داسې دنیا کې تظاهر د نمر قمر څه معنی

کوم استعداد چې تا پخپله خاورولاندې کړ لو
بیا د هغې پسې د ځان ځنې سفر څه معنی

خدای چې بینا سترګې درکړیدي او دید شته یکې
بیا غورځېدل نو له کړنګه له کمر څه معنی

په لوخړ پوځ د آشنا سره د شپې په غېږ کې
چې زه مور نه یم سپینې سترګې د سحر څه معنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژېړ ګل!

«ته چې هسې بنايسته يې ژېړه ګله
څکه تا په ځان شيدا کړله بلبله» (۱)

ستا د بوی نښې په باغ پېره داري کړي
دلته نه راځي خودې له دې ګبله

کومه غوټه دې دمينې ور ايله کړه
سرکوښي دې چې بلبل سره کوله؟

دادې رنګ دکوم مين د مخ اخيستی
چې دژوندپانه دې دومره ژېړه شوله؟

دلبري کړي دبېدلو په جامه کې
دادې څه پرده په مخ وغوړوله

اورېده مې چې تاوې په ګونګه ژبه:
سترګې ووينځه ليلی له تغافله

ګوره تېر وېستې ظاهر دسرو ګلونو
خساره دې سراسر وکړه کاکله

شاو خوا درنه چاپېره ګلان سره دی
ته يې ژېړ دمسافر وغوندې څله؟

نه پوهېږم چې د دې باغيچې ګل يې
که زما غوندې راغلی له کابله

حديقة الاندلس-قاهره
داپريل ٤ - ۱۳۵۳

(۱) خوشال بابا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند سبق

څه په سوړ ژوندون او په امان د تحول ځني
کلکه تر بګني چې د فلک ورسره نه وي

ځان دې بجهز کړي په قوت باندې که ژوند غواړي
نه دې ځي مور چې له چې تو پک ورسره نه وي

دلته دې زمونږه په خانانو ملکا نوکـــــــــي
داسې سرې کوم دی چې کوتک ورسره نه وي

خلاص به بېګناه بندي د فکر کړي زمونږ ملا
خو که زولني دوهم وشک ورســـره نه وي

لاره به خطا تیار و کوځوکې فلسفي نه شي
کله چې ملګری ایمان کلک ورســـره نه وي

زه به د ساقي پيالي ته هيڅکله نژدې نه شم
ستا د خوږ و شونډو جام چې ډک ورسره نه وي

پاتې به بېخونده دیاری منډې رامنډې شي
ستا نه کله کله چې سترګک ورسره نه وي

اوږه ژوندون پوره کنوچې نه وي آزادي پکې
ورکه شاعري کره چې مسلک ورسره نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګین سحر

د قدرت نه آواز راغی — اړخ بدل شو د ژوندون
بیا د دهر سرنامه شوه — یو رنګین غوندې مضمون
د فطرت د تندي کربنې — کړې تفسیر د یو جنون
د ګلشن خرام ته شوق کړې — د زړه طفل ته لمسون
د غوټۍ په غوږ کې ووې — بیا نغمې د سبا وون :
ستړې پرانیزه بهار شو — یو منوم مرګ دی د سکون
پسرلی په پیرکې را وړو — ګرد شو نو د ګردون
بیا بلبل او ګل پېښې کړې — د لیلی او د مجنون
د شاعر طبعې کړو پورته — سر د فکر له رنګون
حسن او مینې ته پرې ایښې — ځای د عقل افلاطون

د قدرت کوټو سکوند لی، په مستۍ کې طبیعت دی
د جذباتو محشر جوړ دی، د رنګونو قیامت دی

د ګلشن په زړ غونډ کې — ګل په لاس پیاله نیولې
د نکهت له میوو ډک — د مستۍ په بوی لړلې
وار خطا غوټۍ غوږ پرې — له خوب کې بو کښېنولې

بیا د ښکلو زلفي ځښتي — په ګلونو دکې شولې
نرګس تیتې سترګې ناست وُ — چې بوسې یې ورکولې
داچې پیغلې غوټې خاندي — خوسبا دې تښتولې
د شبنم قطرې نسیم ته — لکه طفل نازولې
د غونچې په ګهواره کې — په نازناز یې زنګولې
د جمال د جوړې شوخو — په احساس لوبې کولې
قافلې د رنګ او بوی وې — چې تالا و الا کېدلې

د سینې د سیند په غېږ کې، اړخ بدل کړل ارمانونو
د احساس کشتۍ لاهو شوه، د مستۍ په طوفانونو

د امید ما شوم ځلمی شو — تمه یې وشوله د ځانه
مشاطه د جمال راغله — ناوې جوړه شوه د نیانه
پیغامونه دریدې وو — پیالې وغواړې زمانه
بیا د هوش متاع ورکېږي — د عقلونو له دوکانه
معشوقې د سرو ګلونو — سجدې غواړې د بورانه
ښاپیرو د حسن جوړ کړه — یو ارم له دې جهانه
د وږمو د وزې خپرې — د باغونو د فضانه
غواړې زلفو له ګلونه — مستې پیغلې له باغوانه
دافق په سحر ووې — مبارک دې شه انسانه

د نسیم د ساز پر دوکې، کائنات چې نغمه بار شو
د بلبلو ترانو کې، پیغامونه د بهار شو

مرور چې وو تراوسه — پخلا کېږي ارمانونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شبنم په رڼو اوبنکو   ګلو مینځل مخونه
راته ښکاري چې سیالي کړي   اننګو سره ګلونه
خوشالۍ شوي سره یو ځای   پیاري شولو غمونه
بیا سواره کړه مطربانو   ګلشنونو کې سازونه
پیغلې پیغلې ګلرخانې   ورته اچوي لاسونه
سوز و ساز یې سره ګډ کړو   پیسرلي کړې څه کارونه
د ګلشن حرم کې بل دی   د سرو ګلو چراغونه
د ګلزار په لوري درومي   ګلالۍ ملالۍ نجونه
بې منته شو ځلموته   د پیمخو د ید ښونه
عکس یې اخیستو د ګلو، رنګین شوي مې نظرونه
رنګارنګې رنګینۍ وې، یو عجیب «رنګین سحر» ؤ

●○●

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځلمو ترانه

لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زمونږ
هدف د کار او د خدمت وطن او قام دی زمونږ

مونږ ه افغان ته یو قوي ملي وحدت جوړوو
د تفرقې د امتیاز په کور قیامت جوړوو
ورانې ویجاړې د وطن پخپل همت جوړوو
عدل انصاف او مساوات روح د نظام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زمونږ

مونږ په دین په ملیت باندې خپل سر ورکوو
د جفا غشو له سنګر غوندې ټټر ورکوو
واړه افغان ته د نهضت نوی خبر ورکوو
عقیده پاکه پاک ایمان په پاک اسلام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زمونږ

مونږ ه تعمیم د معارف پخپل وطن کې غواړو
نوی آهنګ د نوی ژوند پخپل چمن کې غواړو
د شمن د حق او حریت سر په کفن کې غواړو
خدمت د قام ته چې ولاړ وي پرې سلام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زمونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن نه بد بد رواجونه رسومات ورکړو
زړخونه ولړزې، بې علمی او خرافات ورکړو
دکار د منځ منځ نه بېځایه سکنات ورکړو
بنا پر حسن اعتماد باندې مرام دی زموږ
لکه نسیم د باغ گلونوته پیغام دی زموږ

ظلم، رشوت، تملق دروغ او خیانت نه منو
غواړو په زړه کې درد او رحم، قساوت نه منو
سره همدرد یو بې دردې په رسمیت نه منو
ملا عالم مخلص خادم ته احترام دی زموږ
لکه نسیم د باغ گلونوته پیغام دی زموږ

موږ په ایشیا کې یو مسعود افغانستان غواړو
موږ حکومت او حاکمیت د پاک قرآن غواړو
اباد په صلح وامنیت باندې جهان غواړو
ټینګ د سنجش فکر و تدبیر په لاس زمام کړی موږ
لکه نسیم د باغ گلونوته پیغام دی زموږ

ملي مفاد په شخصیاتو مقدم دی موږ ته
حکم د دین ـ عالم او مشر محترم دی موږ ته
دفع د ظلم په بل ظلم هم ستم دی موږ ته
د قوم خادم چې وي هغه څلمی امام دی زموږ
لکه نسیم د باغ گلونوته پیغام دی زموږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

PROPERTY ACKU

فرهنګ جهاد

«فرهنګ جهاد» د افغانستان د ژغورنده، آزادي بخښونکي برمیال اسلامي فرهنګ د فکري او عقیدتي اصیلو کړښو په پام کې نیولو سره د کردومجاهدو لیکوالو، محققینو او شاعرانو د جهادي آثارو خپرولو ته چمتو دی - په تېره د هغو لیکوالو آثارو ته چې په بهرنیو لیرو هېوادونو کې د مهاجرت ژوند تېروي او هلته د خپراوي چارې ستونزمنې او له مالي اړخه د زیات لګښت غوښتونکي دي.

ځرنګه چې زموږ ستر اسلامي خوځښت له حساس او نازک دور څخه تېرېږي «فرهنګ جهاد» په نظر کې لري چې د درنو لیکوالو او ادب پوهانو د مرستې او لارښوونې له لارې په نژدې راتلونکي کې یوه موقوته ادبي خپرونه هم نشر کاندي.

فرهنګ جهاد د هر متعهد مجاهد لیکوال د آثارو د خپراوي په اړه د دوی د فرمایش مطابق د هغوی په خدمت کې دی او بیله مالي لګښت څخه د خپراوي ټول تکالیف په خپله غاړه اخلي، ځکه چې فرهنګ جهاد له مالي تنګسې سره مخ او له هېڅ لوري مرسته نه ده ورسره شوې ځکه خو به درانه لیکوال یواځې د چاپ لګښت بخپله اداکوي.

فرهنګ جهاد د هېواد د زړو او ځښتناکو آثارو او اسنادو ساتنه او تکثیر هم په نظر کې لري او هر هغه اثر چې زموږ له جهادي پالیسي سره اړخ لګوي او ضرورت یې محسوسېږي تکثیروي.

هیله ده د تکثیر لوبیا خپرېدنګ له پاره د دغه دول ارځښتناکه آثارو په استازي سره قدرمن هېوادوال او فرهنګیالان له فرهنګ جهاد سره مرسته وکړي.

له کردو متعهدو ورونو، لیکوالو او پوهانو څخه هیله کوو چې پخپلو معنوي او مالي مرستو او لوربینو سره د فرهنګ جهاد د پرمختیا او بیا ورتیا لار آواره او د جهادي ادب د بډاینې او ساتنې په لار کې خپل مسؤولیت او رسالت ترسره کاندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرهنګ جهاد د دغو آثارو د چاپولو تکل کړی:

۱ـ د خوځښت د مؤسس لوی استاد پوهاند غلام محمد نیازي د خپرو شویو مقالو مجموعه
۲ـ وینه په قلم کې ـ د جاهدو لیکوالو او وینا والو تذکره.
۳ـ جهادي فتواګانې
۴ـ اسناد تاریخی افغانستان
۵ـ پیغام ـ د محمد موسی شفیق د شعرونو د مناجاتونو برخه
۶ـ مجموعه مقالات مرحوم محمد کاظم شارقی
۷ـ افغان باقی کهسار باقی ـ د جهاد په اړه د پاکستان د اردو ژبو انصارو وینا والو د ـ شعرونو مجموعه
۸ـ د عبدالهادي هدایت د مقالو مجموعه
۹ـ معرفی جراید و مجلات جهاد افغانستان
۱۰ـ د کهیخ د اسلامي جریدې د دوو کلونو کلکسیونونه
۱۱ـ به یاد سخنور صخره آفرین سترګ استاد خلیلی
۱۲ـ تعصب او د هغه اغیزه
۱۳ـ داستانونه او ولسونه ـ د جهاد په اړه د بهرنیو لیکوالو یادداشتونه
۱۴ـ مجموعه مقالات الحاج مولوی عبدالرب احدی وردګ
۱۵ـ منزلونه او منزلونه ـ د اشعارو مجموعه
۱۶ـ د وینو نخښې ـ د جهادی خاطرو مجموعه
۱۷ـ کارتون ها سخن میګویند د مقاومت په اړه د خپرو شویو کارتونونو البوم
۱۸ـ تاریخچهٔ نهضت اسلامي افغانستان ـ
دو شعر شیدا

دا ده یو څې درانه هیوادوال به له فرهنګ جهاد څخه خپلې مرستې نه سپموي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

B
1.231
SHA
2721

دژوندون میره او بنده ده ستري کیږي
ګوت دشوندو د شربت درسره واخله
دوصال دیوه به مړه وي مونږ به نه یو
دا یه یاد د محبت درسره واخله

شفیق

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library